

GEKNIPT

'Samen met meester Van Eckhout heb ik veel assisenzaken voorbereid. En ik heb er zelf ook eentje mogen pleiten. Ik ben daar fier op. Maar als jonge vrouwelijke advocate had ik het gevoel dat ik niet echt mijn ding kon doen. Als advocaat stopt je taak natuurlijk ergens. Ik vind dat je als rechter net nog iets meer verschil kunt maken dan als advocaat. Toen ik nog advocate was, bleef ik ook vaak nadat mijn zaken al waren behandeld, hangen in de zaal. Om te kijken. En om te leren, natuurlijk.'

Marleen Van Wummel, rechter in de Centrale correctionele rechtbank.

De Maas, 12 november 2011

'Ik ben een grote voorstander van die wetgeving, omdat ze naar het Angelsaksische recht neigt, waar er altijd een advocaat aanwezig is bij elke onderzoeksdaad. Ik ben blij dat we die weg op gaan. Voor kleine kantoren kan ik me wel inbeelden dat het makkelijk moet zijn om dit te organiseren. Wij werken met negen personen en kunnen makkelijk elkaars taken overnemen zodat er altijd iemand beschikbaar is.'

Advocaat Sven Mary over Selduz.

MBAZINE GEDENKS

TAAL TIP

En/of

Vorige week kreeg ik een klein maar venijnig taalvraagje over het gebruik van *en* tegenover *of* in een titel. Vraag was of een titel het best geformuleerd werd als *Restitutie na vernietiging en ontbinding van overeenkomsten* dan wel als *Restitutie na vernietiging of na ontbinding van overeenkomsten*. In de titel zijn er eigenlijk twee problemen: er is het nevenschikkend verband dat de eerste keer door *en* en de tweede keer door *of* wordt uitgedrukt, en er is de ene keer wel een samentrekking en de andere keer niet. Best de keuze tussen de twee voegwoorden. Normaal drukt *en* een conjunctie of aaneenschakeling verband uit, wat eigenlijk impliceert dat beide leden van de aaneenschakeling het geval zijn. *Hij werkt vlug en effectief. Jan en Piet dragen een zak aardappelen.* Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een distributieve en een collectieve aaneenschakeling. Dat wordt duidelijk uit het voorbeeld met Jan en Piet: dragen ze gezamenlijk één zak aardappelen (collectief) of dragen ze er elk één (distributief)? Bij een distributieve kun je de zin splitsen, want eigenlijk is er sprake van een soort samentrekking: Jan draagt een zak en Piet draagt een zak. Bij een echte collectieve nevenschikking kan dat niet: *Water bestaat uit waterstof en zuurstof* kun je niet splitsen tot *water bestaat uit waterstof* en *water bestaat uit zuurstof*. *Er is daar inderdaad geen sprake van een samentrekking.*

In de eerste variant van de titel staat *en*, maar die is duidelijk distributief. Je kunt de titel immers splitsen: *restitutie na vernietiging en restitutie na ontbinding*. Hij bevat dus een samentrekking, maar misschien zullen sommige lezers hem toch als een collectieve aaneenschakeling gaan lezen: *restitutie na (vernietiging en ontbinding samen)*. Dat kan echter juridisch niet: je kunt nooit een overeenkomst tegelijk vernietigen en ontbinden. De (foutieve) indruk van collectiviteit wordt versterkt doordat ook het voorzetsel *na* is samengetrokken. Samentrekking dient immers vooral om de delen van een nevenschikking dicht bij elkaar te brengen en een hechtere eenheid te laten vormen. Dat is hier niet de bedoeling.

Het voegwoord *of* drukt daarentegen een alternatief tegenstellend verband of disjunctie uit. Je laat de lezer een keuze: *a of b*. Maar ook hier is het niet zo eenvoudig. Ook hier heb je een onderscheid tussen een exclusieve of niet-exclusieve *of*. De vraag: *'Heb je getelefoneerd of gemaild dat het in orde is?'* kun je op twee manieren lezen en beantwoorden. In de niet-exclusieve manier antwoord je gewoon met ja of neen. De zin betekent dan vooral: heb je iets van beide / desnoods beide gedaan, zonder dat het belangrijk is welk van beide. In de exclusieve betekenis wil de vraagsteller echt weten wat van de twee je gedaan hebt. Je moet dus antwoorden: *'Ik heb gebeld'*.

Ander voorbeeld: *'Heb je al koffie of melk gekregen?'* Dat is duidelijk niet-exclusief bedoeld: de vrager wil weten of je iets te drinken hebt, niet zozeer of dat nu koffie, melk of beide is. Dit verband past beter in de titel, en dan in de niet-exclusieve betekenis: *restitutie na x of y*, waarbij zowel wordt geteekend naar x als naar y. Bovendien is in de tweede formulering het voorzetsel *na* niet samengetrokken: ook dat duidt erop dat de mogelijkheden apart staan. De tweede variant verdient dus de voorkeur. Mocht toch het voegwoord *en* worden gebruikt, dan moet zeker het voorzetsel *na* worden herhaald zodat duidelijk is dat het om twee alternatieven gaat en niet om een geheel.

Karl Hendrickx

Taaladviseur Rekenhof - docent Rechtspraakbeheersing UA en KULeuven

Hebt u ook een vraag over juridisch taalgebruik?

Stuur ze naar juristenkrant@kluw.be. Karl Hendrickx beantwoordt ze graag.

Discriminatie bij levensverzekering op basis van geslacht is voorbij

Volgens het Grondwettelijk Hof mogen verzekeraars niet langer discrimineren op basis van geslacht bij het uitgeven van levensverzekeringen.

Evollen de Kezel

Het is al vaker geschreven: we leven in een risicosamenleving en de mogelijkheden voor de overheid om dekking te verlenen tegen alle risico's van het maatschappelijk leven zijn beperkt, waardoor het meer en meer de norm wordt (en soms zelfs de plicht) voor burgers om allerlei private verzekeringen af te sluiten tegen risico's van het alledaagse leven. Via zo'n verzekering krijgt de verzekerde, wanneer het verzekerde risico zich uiteindelijk verwezenlijkt, geld waarmee hij de schadelijke gevolgen daarvan kan verminderen of opheffen (en in het beste geval zelfs winst halen uit zijn tegenslag). Daartoe betaalt de verzekerde op voorhand systematisch verzekeringspremies.

De theorie wil dat de verzekeraar op voorhand een inschatting maakt van het risico dat potentiële verzekerden willen dekken, omdat de premies die hij ontvangt samen hoog genoeg moeten zijn om de schadelast die zich uiteindelijk zal realiseren over de gehele groep van verzekerden, adequaat te kunnen vergoeden. Bij het inschatten van dat risico per individuele verzekeringsnemer heeft de verzekeraar altijd te maken met onvolledige informatie. Dat neemt niet weg dat risico's op voorhand

wel in mindere of meerdere mate statistisch kunnen worden ingeschat. De ene verzekerde zal naar verwachting bijvoorbeeld minder schade lijden of veroorzaken dan de andere, omdat hij beter auto kan rijden, gezonder is, minder moreel risico vertoont. Het 'moreel risico' is hier het gegeven dat verzekerden minder voorzichtig worden, omdat de eventuele aansprakelijkheid of schade die ze zouden kunnen veroorzaken door een verzekering wordt gedekt.

Als de verzekeraar voorafgaand aan het aanbieden van het contract niet kan achterhalen welke van de kandidaat-verzekeringnemers de goede risico's zijn en welke de slechte, bijvoorbeeld omdat het te duur is om de benodigde informatie te vergaren, dan baseert hij zijn premies op zijn inschatting van de gemiddelde risico's van de groep waartoe de verzekeringsnemer behoort. Zo behoort het tot de algemene inzichten in verzekeringsland dat mannen in het algemeen meer schade met hun auto veroorzaken dan vrouwen. Ook de woonplaats is van belang, omdat het verkeer in een drukke stad tot meer ongevallen aanleiding kan geven dan in een rustig dorp. Ook het type auto, de kleur en het vermogen spelen een rol, omdat die weer een aanduiding kunnen zijn voor de rijstijl van de bestuurder.

Hof van Justitie verduidelijkt bevoegdheidsregels bij geschillen over internationale verkoopsovereenkomsten

Algemeen bekende handelsgebruiken kunnen determinerend zijn voor de bepaling van de bevoegde rechtbank bij geschillen over internationale verkoopsovereenkomsten van roerende lichamelijke goederen. Dat heeft het Hof van Justitie bevestigd in zijn Electrosteel-arrest.

Jochen Schraeyen

Verordening nr. 44/2001 van 22 december 2000 ('Brux-Vo') regelt onder andere de internationale bevoegdheid van de rechtbanken in de Europese Unie in burgerlijke en handelszaken. Basisregel is dat de internationale rechtsmacht in beginsel toekomt aan de gerechten van de lidstaat waar de verweerder zijn woonplaats heeft (ongeacht zijn nationaliteit). Niettemin kan de verweerder onder bepaalde omstandigheden voor rechtbanken in een andere lidstaat worden opgeroepen. Die alternatieve regels sluiten de basisregel niet uit, maar bieden de eiser de mogelijkheid om de vordering onder bepaalde voorwaarden bij een andere rechter in te leiden dan die van de woonplaats van de verweerder. Zo bevat de verordening onder meer een alternatieve bevoegdheidsgrond voor geschillen die betrekking hebben op verbintenissen uit overeenkomst. Voor die geschillen be-

paalt artikel 5, 1, a) Brux-Vo enerzijds als algemene regel dat de verweerder ook kan worden gedagvaard voor de rechtbanken van de plaats waar de contractuele verbintenis (die aan de eis ten grondslag ligt) is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd. Anderzijds bevat dat artikel bijzondere regels voor twee in de praktijk vaak voorkomende overeenkomsten: de verkoopsovereenkomst van roerende lichamelijke zaken (artikel 5, 1, b), eerste streepje) en de dienstverleningsovereenkomst (artikel 5, 1, b), tweede streepje). Voor verkoopsovereenkomsten van roerende lichamelijke zaken geldt dat de plaats van uitvoering van de verbintenis bij gebrek aan andersluidende overeenkomst de plaats in een lidstaat is waar de zaken volgens de overeenkomst geleverd werden of geleverd hadden moeten worden.

De concrete invulling van de zinsneden 'plaats van levering' en 'volgens de overeenkomst' hebben in de rechtspraak al veel inkt doen vloeien. Ook de rechtspraak in de

Volgens de verzekeraars zal dit leiden tot fors duurder levensverzekeringen op de Belgische markt.

Door de premie te baseren op al die factoren zorgt de verzekeraar ervoor dat kandidaat-verzekerden van de naar eigen inzichten statistisch gegroepeerde 'goede risico's' een lagere premie betalen dan kandidaat-verzekerden

van statistisch gegroepeerde 'slechte risico's'. De sociale functie van verzekeringen, die steeds belangrijker wordt en ook in de rechtspraak van het Europese Hof voor Justitie al haar sporen heeft nagelaten, kan hiermee op

ge-spannen voet staan, bijvoorbeeld doordat de verzekeraar een groep van kandidaat-verzekerden 'wegzet' op basis van een ongeoorloofd onderscheid. Zo'n 'politiek gevoelig' onderscheid, de zogenaamde discriminatie tussen geslachten, lag aan de basis van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 30 juni 2011.

GEEN UITZONDERING

Door de wet van 21 december 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen in verzekeringsaangelegenheden, aangenomen ter uitvoering van de Europese Richtlijn 2004/113/EG, mogen verzekeringsmaatschappijen sinds 2008 niet langer het criterium van het geslacht gebruiken om de verzekeringspremie te bepalen die door de consument/verzekeringsnemer wordt betaald. Wel voorziet artikel 5 van voormelde richtlijn in een uitzondering in die gevallen waarin sekse een bepalende factor is bij de beoordeling van het risico op basis van relevante en nauwkeurige actuariële en statistische gegevens. Overeenkomstig die bepaling heeft de Belgische wetgever een wettelijke uitzondering voorzien in het geval van de levensverzekeringsovereenkomst: een onderscheid op grond van het geslacht is volgens de Belgische wetgever nog toelaatbaar voor de bepaling van de levensverzekeringspremies en -prestaties (het is algemeen bekend: vrouwen zouden nu eenmaal statistisch langer leven dan mannen).

De consumentenorganisatie Test-Aankoop vroeg het Grondwettelijk Hof om de wet die de regeling invoert, te vernietigen op basis van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel (zoals ook neergelegd in het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie en van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens). Het Grondwettelijk Hof stelde daartoe eerst een prejudiciële vraag aan het Europese Hof van Justitie. Bij arrest van 1 maart 2011 oordeelde het Hof van Justitie dat artikel 5 van de richtlijn strijdig is met het beginsel van de

gelijke behandeling van mannen en vrouwen, al dan niet toegepast op levensverzekeringsovereenkomsten. Het besliste artikel 5 met ingang van 21 december 2012 ongeldig te verklaren. Het vervolg liet zich raden: het Grondwettelijk Hof vernietigde op zijn beurt de wet van 21 december 2007, en dit eveneens met een overgangperiode die loopt tot uiterlijk 21 december 2012 (de gevolgen van de vernietigde bepalingen blijven gehandhaafd tot uiterlijk 21 december 2012).

SEKSENEUTRALITEIT EVIDENT

De reacties van de Belgische verzekeraars in de media waren negatief. Volgens de verzekeraars zal dit leiden tot fors duurder levensverzekeringen op de Belgische markt. Mijns inziens is die redenering te makkelijk: waarom zouden gemiddelde seksneutrale tarieven als uitgangspunt geen evidentie kunnen zijn? Daaruit volgt nog niet dat een premie of dekking die meer op de reële risico's van de verzekeringsnemer (man of vrouw) is aangepast, vervolgens onmogelijk wordt. Mijns inziens is dat zelfs essentieel: nu worden niet alleen de afwezigheid van reële negatieve risico's vaak toegedekt voor een bepaalde groep verzekeringsnemers (*in casu*: mannen) maar bovendien wordt de keuze van de premiebepaling daardoor nu ook onvoldoende open op tafel gelegd. De remedies die het verzekeringsrecht in beginsel biedt om om te gaan met bijvoorbeeld moreel risicogedrag, zouden beter daadwerkelijk worden benut om de geschets-problemen tegen te gaan.

(De auteur is docent aan het Molengraaff Instituut Universiteit Utrecht en advocaat)

GWR, 30 juni 2011, arrest nr. 116/2011, 30 juni 2011

www.grondwettelijkhof.be

EU-lidstaten was erg diffuus en paste uiteenlopende interpretaties toe (zie bij ons: Hof van Cassatie, arrest 5 december 2008). Eén van de vragen was hoe het toepasselijke forum op grond van artikel 5, 1, a) EEX-Vo moest worden bepaald als in de overeenkomst niet werd gepreciseerd waar de goederen moeten worden geleverd. Er werd dan ook reikhalzend uitgekeken naar nadere duiding door het Europees Hof van Justitie.

VOLGENS DE OVEREENKOMST

In het *Electrosteel*-arrest van 9 juni 2011 (C-87-10) gaf het Hof duiding over de interpretatie van de zinsnede 'volgens de overeenkomst'. Meer bepaald liet het Hof zijn licht schijnen over de vraag in hoeverre rekening moet worden gehouden met bewoordingen en clausules in een overeenkomst die de plaats van levering niet rechtstreeks en uitdrukkelijk aanwijzen.

In deze zaak werden de goederen geleverd door tussenkomst van een vervoerder, die de goederen in Italië ophaalde en ze in Frankrijk moest leveren. Een belangrijke bijzonderheid in dit dossier was evenwel dat de overeenkomst, wat de plaats van levering van de goederen betrof, de clause 'Resa: Franco ns. [nostra] sede' ('Overgave: af onze vestiging') bevatte. Volgens de eiser moest die clause gelijkgesteld worden met de in de internationale handelspraktijk courant gebruikte Incoterm 'Ex Works' (EXW) die onder meer ook de plaats van de levering van goederen bepaalt. De eiser betoogde daarom dat de Italiaanse rechter (en niet de Franse) bevoegd was om het geschil te beoordelen.

In zijn arrest herhaalde het Hof de basisprincipes vooropgesteld in het arrest *Car Trim* van 25 februari 2010. Vervolgens verwees het Hof naar de regels over het forumbeding (artikel 23 EEX-Vo) waardoor een overeenkomst tot aanwijzing van de bevoegde rechter kan worden gesloten hetzij bij schriftelijke overeen-

komst of bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst, hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden, hetzij - in de internationale handel - in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden moeten zijn, en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij zulke overeenkomsten doorgaans in acht wordt genomen. Volgens het Hof gelden de-

“ Het Hof maakt hiermee een einde aan interpretatie-problemen bij Europese rechtbanken en auteurs. ”

zelfde principes per analogie voor de bepaling van de bevoegde rechtbank op basis van artikel 5, 1, b), eerste streepje EEX-Vo. Het Hof oordeelde dat de nationale rechter bij de bepaling van de plaats van levering alle relevante voorwaarden en clausules van de in het geding zijnde overeenkomst in acht moet nemen, met inbegrip van de voorwaarden en clausules die algemeen erkend zijn en door de internationale handel zijn ontwikkeld (zoals de Incoterms). Bij zulke voorwaarden en clausules moet men evenwel steeds nagaan of zij eveneens de plaats van levering van de koopwaar vastleggen. Dat geldt in het bijzonder als de koopwaar die het voorwerp van de overeenkomst uitmaakt uitsluitend wordt vervoerd over het grondgebied van een lidstaat die wat de woonplaats van de partijen en de plaats van vertrek of aankomst van de koopwaar betreft een derde is.

Lees verder op pagina 18

De wet consultatie- en bijstandsrecht (Salduz-wet)

Auteurs: P. De Hert, T. Decaigny, M. Colette

Online bestellen? shop.kluwer.be

ISBN: 9789046536124
Ean13code: BP/NWPV-B111043
Publicatievorm: boek
Omvang: 636 pagina's

Abonnement: € 90,31 (incl. btw)
Losse verkoop: € 117,41 (incl. btw)

De wet consultatie- en bijstandsrecht heeft ingrijpende gevolgen voor de dagelijkse rechtspraktijk. Het boek behandelt:

- zaken als de organisatie van de voorafgaande consultatie,
- de bijstand van een advocaat tijdens het verhoor,
- de geheimhoudingsplicht van advocaten,
- de aanwezigheid bij reconstructies.

De auteurs citeren de relevante voorbereidende werken per onderwerp in extenso, verwijzen naar de rechtsleer, maar geven vooral ook aan wat de wetswijzigingen net inhouden. Indien er interpretatieproblemen blijken, dan wordt daar de nodige aandacht aan besteed. Uiteraard bevat het boek ook de wettekst zelf en een geconsolideerde versie van de artikelen die worden gewijzigd door de Wet consultatie- en bijstandsrecht.

Bekijk de volledige inhoudstafel online: shop.kluwer.be/NWPV-B111043

Dit boek is verschenen in de reeks Nieuwe wetgeving Parlementaire voorbereidingen.

Kluwer
a Wolters Kluwer business

BESTELLEN IS MAKKELIJK: bel 0800 14 500
fax 0800 17 529 - info@kluwer.be shop.kluwer.be

ANALYSE

DE ACTUALITEIT ROEPT VAAK JURIDISCHE VRAGEN OP. IN DEZE RUBRIEK ANALYSEERT DE JURISTENKRANT DE JURIDISCHE ACHTERGRONDEN VAN EEN ACTUEEL THEMA.

Palestina in de UNESCO

Op 31 oktober liet de VN-organisatie UNESCO Palestina toe als 195de lidstaat. Dat lidmaatschap wordt effectief zodra Palestina ook de originele oprichtingsovereenkomst op het Britse Foreign and Commonwealth Office heeft ondertekend en geratificeerd. In tegenstelling tot de toelating enkele dagen voordien van Zuid-Soedan als 194de lid, zorgde het Palestijnse lidmaatschap voor heel wat ophef. Het is immers voor het eerst dat Palestina lid wordt van een gespecialiseerde VN-organisatie. Los van de politieke reacties op deze gebeurtenis, niet in het minst de vanuit internationaalrechtelijk oogpunt onrechtmatige stopzetting van lidmaatschapsbijdragen door de VS, heeft deze primeur ook juridische consequenties.

Het VN-Handvest bepaalt dat internationale instellingen via een overeenkomst met de VN verbonden kunnen worden als een gespecialiseerde organisatie. Deze organisaties - naast UNESCO onder meer de IAO of de Wereldbank - hebben eigen procedures om leden toe te laten, en in de meeste gevallen komt hun lidmaatschap ook niet volledig overeen met dat van de VN. Zwitserland was bijvoorbeeld lange tijd geen lid van de VN, maar wel van vele gespecialiseerde organisaties.

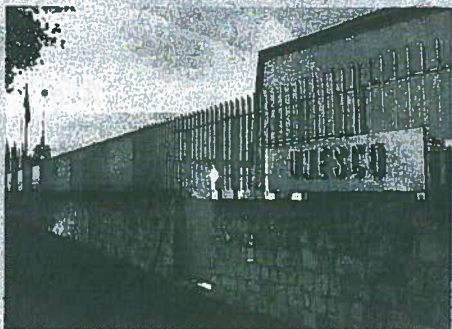
De Algemene Vergadering van de VN kan een nieuw lid enkel toelaten op aanbeveling van de Veiligheidsraad, waar elk permanent lid over een veto beschikt. In een advies uit 1950 stelde het Internationaal Gerechtshof dat de aanbeveling door de Veiligheidsraad onontbeerlijk is, zodat de Algemene Vergadering in afwezigheid van die aanbeveling geen lid kan toelaten. De VS hebben al aangekondigd dat zij in het geval van Palestina van dit veto-recht gebruik zullen maken, zodat de deur van de VN voor de Palestijnen gesloten blijft.

Of toch niet? De aparte lidmaatschapsprocedures van gespecialiseerde organisaties zorgen ervoor dat staten die de horde van de Veiligheidsraad niet kunnen nemen, toch in het VN-systeem binnengeloodst kunnen worden. Zo werd Kosovo, dat door minder dan de helft van de internationale gemeenschap als staats erkend wordt, enkele jaren geleden toegelaten als lid van het IMF en de Wereldbank, die werken met een quotastelsel (beslissingen worden aangenomen als zij de instemming krijgen van de lidstaten met het grootste economische gewicht). En nu keurde ook UNESCO, waar dergelijke beslissingen door een tweederde meerderheid van de leden kunnen worden genomen, de toetreding van een even controversiële lidstaat goed, overigens in een stemming die eens te meer een grote verdeeldheid tussen de lidstaten van de EU blootlegde.

Als lidstaat van UNESCO voldoet Palestina nu ook aan de voorwaarden om partij te worden bij een aantal belangrijke verdragen, overigens niet alleen bij UNESCO-verdragen zoals het Wreldverdrag. Het Bupoc- en Ecosoc-verdrag staan bijvoorbeeld uitdrukkelijk open voor toetreding door lidstaten van gespecialiseerde organisaties. Bij andere verdragen kunnen volgens de slorbepalingen 'alle staten' partij worden. Toenogte hield de secretaris-generaal van de VN, als depositaris van vele verdragen, de boot af bij Palestijnse pogingen om tot zulke verdragen toe te treden. Volgens het internationaal recht is een staat namelijk een entiteit met een bevolking, een grondgebied en een onafhankelijk werkende regering, en er bestond twijfel over de vraag of er in het geval van Palestina aan elk van deze criteria werd voldaan.

De vaste praktijk van de secretaris-generaal bepaalt evenwel dat het lidmaatschap van een gespecialiseerde organisatie een voldoende aanwijzing is om als staat te kunnen worden beschouwd. Dat betekent dat Palestina nu formeel partij kan worden bij onder meer het Internationaal Strafhof. In 2009 had de Palestijnse Autoriteit al een verklaring neergelegd waarin liet de rechtsmacht van dat Hof aanvaardt, maar de geldigheid van die verklaring werd betwist. Eventuele rechtsmacht van het Hof over situaties in de bezette gebieden is een belangrijk nieuw feit en geen goed nieuws voor de Israëlische regering die, naast een aantal recente nederlagen in de politieke arena, nu ook op juridisch vlak in het nauw kan komen.

Maarten Vidal, vrijwillig wetenschappelijk medewerker van het Instituut voor Internationaal Recht, KU Leuven

Hof van Justitie verduidelijkt bevoegdheidsregels bij geschillen over internationale verkoopsovereenkomsten

Vervolg van pagina 5

Wat betreft de EXW-Incoterms bevestigde het Hof dat deze clause niet alleen bepalingen inzake risico-overdracht en kostenverdeling bevat, maar ook aangaande levering op basis waarvan de plaats van levering van de koopwaar kan worden bepaald. Of de 'Resa: Franco (nostra) sede'-clause overeenstemt met de Incoterm 'Ex Works' of met een andere clause of een in de handel vaak voorkomend gebruik, moet volgens het Hof door de verwijzende rechter worden beoordeeld.

PLAATS VAN LEVERING

In zijn *Car Trim*-arrest van 25 februari 2010 (C-381/08) heeft het Hof verduidelijkt dat de plaats van levering primair moet worden bepaald aan de hand van wat partijen zijn overeengekomen in de koopovereenkomst. Is dat niet mogelijk, dan moet - zonder inachtneming van het op de koopovereenkomst toepasselijke recht of het IPR van de aangezochte rechter - een autonoom criterium worden toegepast. In dat geval wordt het forum immers bepaald op basis van de plaats van de (daadwerkelijke of beoogde) materiele overdracht van de goederen, die ertoe leidt of had moeten leiden dat de koper op de eindbestemming van de koopovereenkomst de feitelijke macht over de goederen krijgt. Ter rechtvaardiging van dit principe (dat tekstueel eigenlijk niet aansluit bij de EEX-Vo) verwijst het Hof naar het feit dat de

goederen zich na de uitvoering van de koopovereenkomst doorgaans op deze plaats zullen bevinden, zodat een bevoegdheidsbedeling aan de lokale rechter strookt met de in de EEX-Vo wenselijke geachte nauwe samenhang tussen de overeenkomst en het bevoegde forum.

Met deze arresten heeft het Hof klaarheid geschapen over een aantal interpretatievragen die rechtbanken en auteurs in Europa jarenlang hebben beroerd.

(De auteur is advocaat)

Hvl (Derde Kamer) 9 juni 2011, C-87/10, *Electrosteel Europe SA t. Edil Centro SpA*; Hvl (Vierde Kamer) 25 februari 2010, C-381/08, *Car Trim GmbH t. KeySafety Systems Srl*.

<http://curia.europa.eu>

Vers van de pers: het nieuwe 'Wetboek media en journalistiek'

Auteurs: E. Breauwys, F. Voets en D. Voorhoof

Online bestellen?
shop.kluwer.be

ISBN: 9789046538845

Bestelcode: BP/MDLWET-BH1001

Omvang: 394 pagina's

Abonnement:

€ 59,89 (incl. btw)

Losse verkoop:

€ 77,86 (incl. btw)

shop.kluwer.be/MDLWET-BH1001

Het Wetboek media en journalistiek is een overzichtelijke, betrouwbare en toegankelijke informatiebron voor iedereen die zijn weg zoekt in het labyrint van wetten, regels en voorschriften rond media en journalistiek. Deze editie is bijgewerkt tot het B.S. van 30/06/2011.

Een aantal nieuwigheden in deze editie:

- de nieuwe "Code van de Raad voor de journalistiek" vervangt een aantal akten uit de vorige editie nl. de verklaring van 1971 over de rechten en plichten van de journalist en de code van 1982 van journalistieke beginselen;
- de nieuwe richtlijn van 10 maart 2010 die de richtlijn audiovisuele mediadiensten vervangt;
- de nieuwe wet marktpraktijken (2010) heeft een aantal delen gewijzigd;
- grondige wijziging van de procedure voor de Vlaamse regulator voor de Media.

 Kluwer
a Wolters Kluwer business

BESTELLEN IS MAKKELIJK: bel 0800 14 500

fax 0800 17 529 - info@kluwer.be shop.kluwer.be